

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

po rozpoznaniu w sprawie **D. B. i innych**
oskarżonych z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i inne
w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 20 listopada 2024 r.,
wniosku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
zawartego w postanowieniu z dnia 17 października 2024 r., sygn. akt II AKa 117/24
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2024 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku wystąpił do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania w trybie art. 37 k.p.k., innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, sprawy o sygnaturze akt II AKa 117/24, która to sprawa dotyczy apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych D. B., W. Z., D. K., M. K., J. K., M. M., J. P., M. K. oraz S. Z.

W uzasadnieniu wnioskujący Sąd wskazał, że sprawa będzie ponownie rozpoznawana, gdyż pierwszy wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23

maja 2023 r., sygn. akt II AKa 161/22 został uchylony przez Sąd Najwyższy do ponownego rozpoznania. W ponownym rozpoznaniu nie mogą uczestniczyć sędziowie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku A.K., H.C. i T.U., gdyż wydali oni wyrok uchylony przez Sąd Najwyższy

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2024 roku Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyłączył od rozpoznania sprawy o sygn. akt II AKa 117/24 sędziego Sądu Apelacyjnego w Białymstoku S.W. (k. 24542).

Postanowieniem z dnia 12 września 2024 roku Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyłączył od rozpoznania sprawy o sygn. akt II AKa 117/24 sędziów Sądu Apelacyjnego w Białymstoku L.K., J.S. i J.S.1 (k. 24555).

Pozostali sędziowie II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Białymstoku zostali wyłączeni od rozpoznania sprawy jeszcze w toku postępowania o sygn. akt II AKa 161/22:

1. postanowieniami z dnia 23 marca 2023 roku - SSA J.D. i SSA G.S. (k. 22703, 22704),
2. postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2023 roku - SSA B.H. (k. 22728).

Zarządzeniem z dnia 20 września 2024 roku Prezes Sądu Apelacyjnego w Białymstoku do udziału w losowaniu składu w sprawie o sygn. akt II AKa 117/24 Sądu Apelacyjnego w Białymstoku celem wyznaczenia składu orzekającego wyznaczył sędziów III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Białymstoku (k. 24557). W wyniku losowania do składu wyznaczono sędziów Sądu Apelacyjnego S.B., B.S.-J. i D.Z. (k. 24558).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazane w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Białymstoku okoliczności mające przemawiać za przekazaniem sprawy innemu sądowi równorzędnemu były już wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który konsekwentnie wskazywał, że trudności organizacyjne - w różnym względzie - leżące po stronie sądu właściwego nie dają podstawy do przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 września 2005 r., II KO 49/05; z dnia 27 maja 2015 r., III KO 34/15; z dnia 23 sierpnia 2023 r., I KO 59/23 oraz z dnia 1 lutego 2024 r., II KO 8/24).

Wyjątkowy charakter przepisu art. 37 § 1 k.p.k., pozwalającego na odstępstwo od zasadniczej właściwości sądu, nakazuje stosowanie tego przepisu w sposób niezwykle rygorystyczny. Przekazanie sprawy, na podstawie art. 37 § 1 k.p.k., innemu sądowi równorzędnemu może nastąpić z powodów, które mogą wyrzucić ujemny wpływ na swobodę wyrokowania lub stwarzać przekonanie o braku warunków trafnego rozpoznania sprawy. Bezsporne jest, iż przepis art. 37 k.p.k. nie może być traktowany jako sposób rozwiązywania bieżących problemów organizacyjnych sądów. W związku z tym uznać trzeba, że dobro wymiaru sprawiedliwości, jako podstawa przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, to taki stan, gdy w realiach danego postępowania jedynie inny niż właściwy sąd stwarza możliwość obiektywnego, ale też sprawnego, szybkiego rozpoznania sprawy. W zasadzie najczęściej chodzi o zapewnienie bezstronności orzekania, także w odbiorze społecznym tej dyrektywy procedowania. Może jednak także chodzić o stworzenie w ogóle realnych warunków dla rozstrzygnięcia w kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego, w tym również z uwagi na stan jego zdrowia, odległość od sądu właściwego i trudności w poruszaniu się oskarżonego, utrudniające mu dotarcie do odległego sądu itd., a nie jedynie o obawy braku obiektywizmu w sądzie właściwym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2024 r., III KO 89/24).

Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że kwestie organizacyjne o różnym charakterze nie uzasadniają przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2005 r., II KO 49/05), a kwestie ustrojowo-organizacyjne powinny w tym zakresie zostać rozwiązane przez prezesa danego sądu i Ministra Sprawiedliwości. Konieczność wyznaczenie sędziego z innego wydziału niż z wydziału karnego do rozpoznania określonej sprawy karnej, nie może być powodem do przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Dodać trzeba, że sprawy dyscyplinarne, w składach których są przecież sędziowie także z innych wydziałów niż karne, to sprawy prowadzone według procedury karnej oraz rozstrzygane według zasad odpowiedzialności określonych w Kodeksie karnym. To zatem nie jest wyjątkowa sytuacja, gdy sędziowie orzekający w sprawach cywilnych lub z zakresu prawa pracy, orzekają także w sprawach dotyczących prawa represyjnego i stosują procedurę karną. Jest

też tak, że sędziowie karnicy niejednokrotnie stosują przepisy nie tylko prawa cywilnego materialnego, ale i procesowego (por. np. art., 558 k.p.k., czy art. 89 k.p.k.).

Z tych też względów wniosek nie mógł zostać uwzględniony.

[J.J]

[ał]